

Jaarrekening 2022 gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst NHN

Risicoprofiel: middel

DOC-23-687750

Doelstelling GR (tekst uit de regeling)

1. De regeling wordt getroffen voor de uitvoering van en ondersteuning bij taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
2. De taken, bedoeld in het eerste lid, betreffen in elk geval taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede e taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Voorstel zienswijze college

1. De raad voor te stellen een positieve zienswijze af te geven op de jaarrekening 2022;
2. De raad voor te stellen in te stemmen met de voorgestelde resultaatbestemming.

Voorstel zienswijze raad

1. Een positieve zienswijze af te geven op de jaarrekening 2022;
2. In te stemmen met de voorgestelde resultaatbestemming.

Argumenten

De jaarrekening 2022 laat een totaaloverzicht van baten en lasten per programma zien ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2022. In de verantwoording 2022 is per programmaonderdeel een productrealisatie opgenomen. Het geheel is gerealiseerd binnen de gestelde financiële en bestuurlijke kaders. De accountant heeft voor de jaarrekening 2022 een goedkeurende verklaring afgegeven. Daarmee is de jaarrekening rechtmatig en conform de geldende regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Het boekjaar 2022 is afgesloten met een positief totaalresultaat. Het totaalresultaat van de OD NHN bedraagt € 1.110.040,-. Dit is onderverdeeld in:

- Een positief resultaat Milieutaken: € 1.488.331,-. Dit zijn gemeentelijke taken.
- Een negatief resultaat VTH-plustaken: - € 378.291,-. Dit zijn provinciale taken.

Het positieve deel wordt in hoofdzaak veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt waardoor vacatures niet of later zijn ingevuld en minder externe inhuur beschikbaar was. Het negatief deel VTH-plustaken wordt in hoofdzaak veroorzaakt door extra inhuur en inzet op het gebied van stikstof en afhandelen van Woo-verzoeken. Daarnaast heeft hoog ziekteverzuim (8%) een negatief effect gehad voor beide delen.

Aan het algemeen bestuur van de OD NHN wordt voorgesteld het positieve resultaat van de jaarrekening 2022 de volgende bestemming te geven:

1. **Het negatieve exploitatiesaldo Masterplan ICT niet te onttrekken aan de reserve Masterplan ICT.**

Het door de deelnemers gefinancierde Masterplan ICT (MP ICT) heeft betrekking op meerdere jaren en wordt gedekt vanuit een bestemmingsreserve. Dit omdat op voorhand niet altijd kon worden gezien wanneer kosten daadwerkelijk zouden worden gemaakt. Op deze wijze kunnen tekorten of overschot, die ontstaan door verschuiving in tijd per jaar worden verrekend. De jaarlijkse incidentele bijdrage voor het MP ICT vervalt vanaf het jaar 2023. Het MP ICT zal daarmee vanaf de begroting 2023 een structureel onderdeel worden van de begroting. De bijbehorende reserve zal alleen nog voor incidentele uitgaven die nog voortvloeien uit het MP ICT ingezet gaan worden.

Jaarrekening 2022 gemeenschappelijke regelingen

In 2022 is er een exploitatietekort ontstaan van € 454.277,- voor het MP ICT. Omdat op overige ICT kosten een voordeel ontstond, resulteert dit in een tekort van € 332.487,-. Dit tekort zou dan gedekt worden door een onttrekking aan de reserve. Gezien het positief resultaat bij het onderdeel Overhead in de Jaarrekening (€ 650.907,-) is het voorstel om geen onttrekking aan de reserve doen. De OD NHN wil deze middelen in 2023 en 2024 graag inzetten voor andere onderwerpen op het gebied van ICT.

2. **Geen middelen te storten in de Algemene reserve.**

In de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) is vastgelegd dat gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord over een maximale algemene reserve mogen beschikken van 2,5% van de lasten. In 2022 is de omvang van de algemene reserve niet gewijzigd. Met deze omvang geldt nog steeds dat de maximale omvang bereikt is.

3. **Een bestemmingsreserve CAO (€ 1.047.000,-) in te stellen.**

Er wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve in te stellen om de gevolgen op te vangen van de onlangs voor 2023 afgesloten CAO. Dit betekent ten opzichte van 2022 dat de salariskosten gemiddeld met 9,1 % stijgen. In de begroting 2023 is rekening gehouden met een indexatie van 2,3%. Dit betekent dat voor 2023 een tekort op de salariskosten wordt voorzien van € 1.047.000. Hiervan is 62% voor het taakveld Milieutaken (€ 650.000,-) en 38% voor het taakveld VTH-plus (Provincie € 397.000,-).

Op basis van de FUGR wordt de deelnemersbijdrage gedurende het begrotingsjaar 2023 niet aangepast en wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve in te stellen om de verwachte ongedekte stijging van de salariskosten op te vangen. Voor het taakveld Milieu zou hiervoor het positieve resultaat ingezet kunnen worden. Dit gaat niet op voor negatieve resultaat van het taakveld VTH-Plus (Provincie). Om deze reden wordt voorgesteld om naast een gedeelte van het positieve resultaat Milieutaken (€ 650.000,-) ook een deel (€ 397.000,-) uit de reserve VTH-plus over te hevelen naar de bestemmingsreserve CAO. Op deze wijze wordt door beide taakvelden bijgedragen.

4. **Een bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering (€400.000,-) in te stellen.**

De OD NHN wil investeren om de bedrijfsvoering en de bedrijfsontwikkeling te verstevigen en beter in control te komen. Hiervoor wordt een controlplan opgesteld en zal daarnaast worden ingezet op externe analyse, tijdelijk extra personele inzet en systeemtechnische- en organisatorische aanpassingen. Inschatting is dat voor 2023 en 2024 € 400.000,- nodig is.

Onduidelijk is hoe in de praktijk de besteding van deze € 400.000,- zal uitpakken voor de verschillende taakvelden. Daarom is het voorstel om per taakveld een reserve in te stellen van gezamenlijk € 400.000,-. Voor de bestemmingsreserve Milieu wordt € 248.000,- van het positieve rekeningresultaat Milieutaken gebruikt en voor de bestemmingsreserve VTH-plus wordt € 152.000,- uit de bestemmingsreserve VTH-plustaken (Provincie) onttrokken. Op deze wijze wordt door beide taakvelden bijgedragen.

5. **Een bedrag van € 927.291 te onttrekken aan de bestemmingsreserve VTH-plus.**

De bestemmingsreserve VTH-Plus (Provincie) heeft een omvang van € 1.298.498,-. Voorgesteld wordt om een bedrag van totaal € 927.291,- te onttrekken om die hierboven genoemde voorstellen door te voeren. Met dit voorstel, bestaande uit het negatieve exploitatieresultaat VTH-Plus (€ 378.291,-) en de storting in de reserve CAO) (€ 397.000,-) en de storting in de reserve versteviging bedrijfsvoering (€ 152.000,-) wordt het genoemde totaalbedrag onttrokken aan de bestemmingsreserve VTH-Plus. Na onttrekking resteert € 371.207,- in de bestemmingsreserve VTH-Plus.

Jaarrekening 2022 gemeenschappelijke regelingen

6. Een bedrag van € 590.331 te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage milieutaken.

Na doorvoering van bovengenoemde voorstellen resteert € 590.331,- van het positieve resultaat Milieutaken (€ 1.148.331, - € 650.000, - € 248.000,-). Voorgesteld wordt dit restant te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage. Voor Medemblik bedraagt de restitutie € 60.381,- over het jaar 2022.

Conclusie

De jaarstukken 2022 zijn compleet en geven een goed inzicht in de activiteiten van de OD NHN. Dit geeft, mede gelet op het positieve resultaat, aanleiding om een positieve zienswijze af te geven. De omschreven gevolgen van de nieuwe cao zijn autonoom. De OD NHN geeft al meerdere jaren aan dat de robuustheid van de organisatie onder druk staat en verbetering van de bedrijfsvoering en ICT nodig is. Door het aanwenden van het rekeningresultaat en onttrekking uit een bestaande reserve kan hierin worden voorzien zonder aanvullende bijdrage van de deelnemers. Dit geeft aanleiding om een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de resultaatbestemming.

Samenvatting behaalde doelstellingen

De coronapandemie heeft in 2022 geen direct merkbaar effect gehad op de uitvoering. De werkprocessen in voorbereiding op de Omgevingswet zijn verder voorbereid en zijn werkend en gereed. In voorbereiding op de wet is tevens gewerkt aan de verschuiving van bodemtaken van Provincie naar gemeente en is het Bodeminformatiesysteem uitgebreid. In het kader van het onder de Omgevingswet door gemeenten vastleggen van de Basisgeluidemissie voor wegen is een verdere verdiepingsslag uitgevoerd. Gemeenten zijn ondersteund bij het uitvoeren van Omgevingsscans en voorbereiden van Omgevingsplannen en Omgevingsvisies. Het nieuwe Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) is in voorbereiding op de Omgevingswet gevuld met gegevens over risicovolle activiteiten aangevuld met risico ontvangende gebouwen en locaties. Inmiddels is de Implementatiedatum van de wet diverse malen uitgesteld en nu gesteld op 1 januari 2024. Daarnaast zijn in 2022 enkele wetten ingegaan waaronder de Wet open overheid en de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. Met name in de verzoeken inzake de Wet open overheid wordt al geruime tijd een toename gezien.

De OD NHN heeft begin januari een nieuw zaakstelsel in gebruik genomen als onderdeel van het door de deelnemers gefinancierde Masterplan ICT. De realisatie van de uitvoeringsprogramma's en grote dossiers - zoals stikstof en circulaire economie hebben in 2022 vooropgegaan. Gemeenten zijn ondersteund in diverse projecten rondom Duurzaamheid, Klimaat en Energietransitie.

De Samenwerkingsagenda tussen de vier omgevingsdiensten die werkzaam zijn in Noord-Holland werkt aan diverse gezamenlijke uitvoeringsthema's, bedrijfsvoering en opleiding van personeel. Het aantrekken en opleiden van voldoende kundig personeel blijft een uitdaging voor de OD NHN. Binnen de eigen mogelijkheden is hierop geïnvesteerd waaronder het opzetten van een eigen trainee-programma waarvan de eerste positieve resultaten zichtbaar zijn. De OD NHN blijft echter geconfronteerd met hoge werkdruk en dit heeft tot gevolg dat behandeltermijnen meer onder druk komen te staan. De OD NHN motiveert dat het voor de toekomstbestendigheid en robuustheid van de OD NHN het noodzakelijk is om te investeren in de organisatie.

De OD NHN neemt deel aan het in juli 2022 gestarte Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH Stelsel. Doel is het doelmatiger maken van het gehele werkveld van de 29 omgevingsdiensten in Nederland.

Jaarrekening 2022 gemeenschappelijke regelingen

Samenvatting behaalde doelstellingen in relatie tot het Pact van Westfriesland

De OD NHN heeft ook in 2022 het coördinatorschap en de uitvoering verzorgd van de Actieagenda voor Circulair Westfriesland.

Algemene bevindingen

Milieutaak Regulering

De afdeling Regulering Leefomgeving heeft vergunningsaanvragen en meldingen over het algemeen binnen de (wettelijke) termijnen afgehandeld en deze beoordeeld op juistheid en volledigheid. Ook zijn de gevraagde Wabo-adviezen juist en tijdig van advies voorzien. Binnen de afdeling werden zogenaamde kennisgroepen georganiseerd, waarbinnen kennis werd gedeeld en nagedacht over hoe te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Dit gold in 2022 vooral voor de voorbereiding op de Omgevingswet maar ook voor het onderwerp Stikstof.

Milieutaak Specialisme en Advies

De afdeling Specialisme en Advies heeft specialistische kennis op het gebied van geluid, lucht, licht, bodem, duurzaamheid, natuur en externe veiligheid in vergunningverlenings- en toezicht en handhavingstrajecten ingebracht. Zo zijn er adviezen verstrekt die bijdragen aan milieutaken en milieubeleidsuitvoering en milieuverantwoorde ruimtelijke plannen en ontwikkelingen. Verder zijn de vergunningsaanvragen en meldingen binnen de (wettelijke) termijnen afgehandeld en deze zijn beoordeeld op juistheid en volledigheid. Daarnaast is er veel zorg en tijd besteed aan het anticiperen op de Omgevingswet en wat het betekent om hier uitvoering aan te geven. Tot slot is er aandacht besteed aan de stikstofreductie, de verduurzaming, de energietransitie en de circulaire economie.

Milieutaak Toezicht en Handhaving

De afdeling Toezicht & Handhaving heeft diverse instrumenten ingezet om de naleving van wet- en regelgeving te verhogen. Gebleken is dat het nalevingsgedrag bij het uitvoeren van integrale en sanctiecontroles bij bedrijven ten opzichte van afgelopen jaren is afgenomen. Bij integrale controles worden alle op het bedrijf van toepassing zijnde voorschriften gecontroleerd. Een sanctiecontrole wordt uitgevoerd nadat een handhavingsbesluit is genomen. Het naleefgedrag bij de overige controles is relatief constant de laatste jaren.

Financiële consequenties

a. Gemeentelijke bijdrage

Resultaat

Het boekjaar 2022 is afgesloten met een positief resultaat van € 1.110.040,- waarvan € 1.488.331,- betrekking heeft op de gemeentelijke milieutaken.

Resultaatbestemming

Voor het positieve totaalresultaat stelt de OD NHN het volgende voor:

1. het negatieve exploitatiesaldo Masterplan ICT niet te onttrekken aan de reserve Masterplan ICT;
2. geen middelen te storten in de Algemene reserve;
3. een bestemmingsreserve CAO (€ 1.047.000) in te stellen;
4. een bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering Milieu (€ 248.000) in te stellen;
5. een bestemmingsreserve verstevigen bedrijfsvoering VTH-Plus (€ 152.000) in te stellen;
6. een bedrag van € 927.291 te onttrekken aan de bestemmingsreserve VTH-plus;
7. een bedrag van € 590.331 te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage milieutaken.

Jaarrekening 2022 gemeenschappelijke regelingen

Bijdrage Medemblik

Medemblik heeft in 2022 een bijdrage van in totaal € 1.403.287,- aan de OD NHN besteed, waarvan € 1.296.596,- als lumpsum, en € 106.691,- voor extra taken.

Stand Algemene Reserve

De algemene reserve bedraagt op 31 december 2022 € 339.481,-.

b. Kengetallen

Voor de OD NHN zijn de volgende drie kengetallen van toepassing:

1. Netto schuldquote: -17,75%.
Dit negatieve percentage wordt veroorzaakt doordat de financiële middelen hoger zijn dan de schulden.
2. Solvabiliteitsratio: 50,17%.
Met een percentage >50% valt de OD NHN in de minst risicovolle categorie. Door het positieve resultaat is het eigen vermogen toegenomen en is het percentage hoger dan begroot.
3. Structurele exploitatieruimte: 1,90%
De OD NHN heeft voldoende structurele baten om de structurele lasten te dekken.

Risico's

Beleidsmatig

De OD NHN signaleert al meerdere jaren dat het aantrekken en opleiden van voldoende kundig personeel moeilijk is. In de uitvoering wordt dit veelal opgevangen door het bestaande personeel en dit zorgt voor hoge werkdruk en bovenmatige opbouw van verlof.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de OD NHN is onvoldoende om de bestaande risico's te dekken. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 505.000,-. Hiervan kan de OD NHN vanuit de algemene reserve een bedrag dekken van € 339.481,-.

De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve niet groter mag zijn dan 2,5% van de lasten. Daar staat tegenover dat de deelnemers garant staan dat de OD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen.

Financieel

1. Claims
In 2022 heeft de OD NHN geen claims ontvangen.
2. Datalek van geregistreerde gegevens
In 2022 heeft de OD geen boete gekregen voor het lekken van data.
3. Aanbestedingsrisico's
De afgelopen en komende periode zijn er diverse Europese aanbestedingen. Aanbesteden biedt in beginsel optimale mogelijkheden om de beste prijs-kwaliteitverhouding te behalen. Het opnieuw aanbesteden brengt echter ook financiële risico's met zich mee. Bij de aanbestedingen van 2022 hebben zich geen grote financiële risico's voorgedaan.
4. Projecten ten laste van het rekeningresultaat
In de financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR) staat vermeld dat begrotingswijzigingen (tussentijdse vraag om extra financiële middelen) niet wenselijk zijn. In 2022 heeft de OD NHN extra middelen uitgegeven met betrekking tot stikstof. Deze kosten worden via het rekeningresultaat gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve VTH-plustaken. Hiervan is gebruik gemaakt.
5. Pandemie

Jaarrekening 2022 gemeenschappelijke regelingen

Ook in 2022 was er sprake van coronavirus.

6. Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet

Door de invoering van de Omgevingswet zijn andere competenties noodzakelijk. Hier is aan gewerkt, waarvoor ook gebruik is gemaakt van de reserve Omgevingswet.